

MEDZINÁRODNÁ OCHRANA NA SLOVENSKU

MINISTERSTVO
VNÚTRA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

1. Žiadate o medzinárodnú ochranu?

Opustili ste svoju domovskú krajinu, pretože váš život alebo sloboda sú ohrozené, alebo čelíte vážnemu porušovaniu vašich ľudských práv, napríklad kvôli vašej rase, vášmu náboženstvu, vašej národnosti, alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine? Alebo, preto, že zastávate určité politické názory?

Nemôžete alebo sa nechcete vrátiť domov z týchto dôvodov? Alebo si myslíte, že vám hrozí vážne nebezpečenstvo ublíženia, napríklad v podobe trestu smrti, mučenia, neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania, alebo ohrozenia vášho života v dôsledku násillia vo vojnových situáciách? Nemôžete alebo sa nechcete z týchto dôvodov vrátiť domov?

Toto sú niektoré z vecí, na ktoré sa vás môžu opýtať, keď žiadate o medzinárodnú ochranu na Slovensku.

2. Čo vlastne znamená „medzinárodná ochrana“?

Medzinárodná ochrana znamená buď azyl (ochrana utečencov) alebo ochranu vyplývajúcu z právnych predpisov v oblasti ľudských práv. Na to, aby ste sa mohli kvalifikovať ako utečenec/utečenka, musíte mať konkrétne dôvody, prečo sa obávate prenasledovania vo svojej domovskej krajine. Tieto dôvody môžu súvisieť napríklad s vašou rasou, náboženstvom, národnosťou, politickými názormi alebo príslušnosťou k určitej sociálnej skupine (napríklad na základe rodinných väzieb alebo pohlavia).

Ak máte iné humanitárne alebo závažné dôvody, pre ktoré sa nemôžete vrátiť do svojej domovskej krajiny, môžete mať nárok na ochranu podľa právnych predpisov v oblasti ľudských práv, ktorá je v Európskej únii známa ako doplnková ochrana.

Ak ste opustili svoju krajinu len z ekonomických alebo iných osobných dôvodov, neexistujú dostatočné dôvody na to, aby ste boli uznaný/á za utečenca/utečenku, alebo osobu, ktorá potrebuje doplnkovú ochranu. V takom prípade vám nebude poskytnutá medzinárodná ochrana.

3. Čo ak sa rozhodnete nežiadať o medzinárodnú ochranu na Slovensku?

Ak sa rozhodnete nepožiadať o medzinárodnú ochranu, potom váš prípad nebude posudzovaný Migračným úradom. Ak nemáte platné doklady, ktoré vám umožňujú legálny pobyt na Slovensku (napríklad cestovný pas s platným vízom), budete vyzvaný/á, aby ste krajinu opustili. Rovnako máte možnosť dobrovoľného návratu domov s pomocou Medzinárodnej organizácie pre migráciu (IOM).

4. Aké kroky je potrebné podniknúť, ak chcete požiadať o medzinárodnú ochranu?

- ❶ Pokiaľ je to možné, mali by ste už priamo na hranici pri vstupe na územie Slovenska alebo v tranzitnej zóne letiska povedať, že si prajete požiadať o medzinárodnú ochranu.
- Ak sa už na území Slovenska nachádzate a chcete požiadať o medzinárodnú ochranu, mali by ste ísť čo najskôr na najbližšiu policajnú stanicu, ktorá je oprávnená prijímať žiadosti o azyl (Oddelenie cudzineckej polície). Ak sa nachádzate v zaistení alebo vo väzení, môžete požiadať o medzinárodnú ochranu tam.
- Jednoducho môžete uviesť, že chcete požiadať o azyl. Vysvetlite, že sa bojíte vrátiť do svojej domovskej krajiny, pretože váš život alebo vaša sloboda sú ohrozené, alebo preto, že čelíte vážnemu porušovaniu ľudských práv.
- ❷ Vyzvú vás, aby ste podpísali formulár s názvom „Vyhlásenie cudzinca“, v ktorom musíte uviesť, že chcete požiadať o medzinárodnú ochranu a uviesť dôvody, prečo o ňu žiadate.
- ❸ Ak ste starší ako 14 rokov, policajný orgán vám odoberie odtlačky prstov. Ak máte cestovné doklady a/alebo preukaz totožnosti, dočasne vám ich odoberú a ich kópie budú zaslané spolu s vaším vyhlásením a inými dokladmi Migračnému úradu Ministerstva vnútra na účely overovania. Vaše cestovné doklady a/alebo preukaz totožnosti, vám budú vrátené po ukončení azylového konania.
- ❹ Po vyhlásení, že chcete požiadať o azyl, budete mať 24 hodín na to, aby ste sa sami dostavil do záchytného tábora, alebo vás tam odvezie polícia.

5. Čo sa bude diať v záchytnom tábore?

V záchytnom tábore musíte dokončiť prvé kroky azylového konania, ako je vstupný pohovor a lekársku prehliadku vykonávanú kvalifikovanými zdravotníckymi pracovníkmi a pracovníčkami. Záchytný tábor je uzavreté zariadenie, čo znamená, že v ňom musíte zostať, kým nebudú k dispozícii výsledky lekárskeho vyšetrenia. Následne môžete požiadať o povolenie dočasne opustiť zariadenie.

Počas pobytu v záchytnom tábore dostanete preukaz žiadateľa o azyl. Budete tiež informovaný/á o vašich právach a povinnostiach v azylovom konaní, ako aj o vnútorných pravidlách v tomto zariadení, ktoré musíte dodržiavať. Požiadajú vás o podpísanie úradného záznamu, že ste boli poučený/á o svojich právach a povinnostiach.

V záchytnom aj v pobytovom tábore vám bude poskytnuté ubytovanie, strava, základný hygienický balíček, neodkladná zdravotná starostlivosť, vreckové, podmienky pre voľnočasové aktivity, sociálne poradenstvo. Môžete rovnako využiť služby mimovládnej organizácie sídliacej v centre (Slovenská humanitná rada), ako sú kurzy slovenského jazyka, voľnočasové aktivity, právne a psychologické poradenstvo a oboznámiť sa s slovenskou kultúrou.

Ďalším krokom konania je vstupný pohovor.

6. Ako vyzerá vstupný pohovor?

Pracovníci/pracovníčky Migračného úradu s vami budú viesť vstupný pohovor a vyplnia formulár s názvom „Dotazník žiadateľa o udelenie azylu“. Požiadajú vás, aby ste o sebe poskytli niekoľko informácií a zdôvodnili, prečo žiadate o medzinárodnú ochranu. Tieto informácie sú potrebné na to, aby Migračný úrad mohol posúdiť a rozhodnúť o vašej žiadosti. Môžu sa vás tiež opýtať na podrobnosti o vašej ceste na Slovensko. Máte právo na tlmočníka/tlmočníčku do vášho materinského jazyka alebo do akéhokoľvek iného jazyka, v ktorom ste schopný/á komunikovať. Tlmočníka/tlmočníčku vám zabezpečí Migračný úrad.

Vstupný pohovor je veľmi dôležitou súčasťou azylového konania, a preto sa uistite, že ste pripravený/á uviesť všetky podrobnosti o úteku z vašej domovskej krajiny, na ktoré si spomeniete, ako aj dôvody, prečo sa tam nemôžete vrátiť. Podelte sa o všetko, čo je pre váš prípad dôležité, prečo ste opustili svoju krajinu a kto ohrozoval váš život alebo slobodu, alebo ako boli porušované vaše ľudské práva. Nezabudnite ukázať všetky podporné dokumenty alebo údaje (napríklad fotografie), ktoré máte so sebou. Ak takéto dokumenty nemáte, môžete byť požiadaný/á, aby ste ich opísali a vysvetlili dôvody, prečo ich nemáte so sebou.

Je dôležité, aby informácie, ktoré poskytnete počas pohovoru, boli presné podľa vášho najlepšieho vedomia a svedomia. Ak niekto z otázok úplne nerozumiete, mali by ste to povedať. Ak nepoznáte odpoveď na otázku, je lepšie to vyjadriť. Ak si v čase pohovoru nepamätáte na nejaký detail, povedzte to a oznámte ho Migračnému úradu, keď si naň spomeniete. Ak si všimnete, že niektorý detail, ktorý ste uviedli počas pohovoru, bol nesprávny alebo môže byť nesprávne pochopený, objasnite túto skutočnosť Migračnému úradu. Opýtajte sa pracovníka/pracovníčky, ktorý/á vedie pohovor, ako s ním/ňou môžete komunikovať, aby ste mu/jej poskytli ďalšie vysvetlenia, ak si na podrobnosti spomeniete po pohovore.

7. V akých jazykoch sa vyplňujú formuláre?

Slovenské orgány vyplnia „Dotazník žiadateľa o udelenie azylu“ a „Vyhlásenie cudzinca“ v slovenskom jazyku. Obsah vám bude preložený a môžete požiadať o prípadné úpravy alebo doplnenia. Požiadajú vás, aby ste ich na znak súhlasu s písomným obsahom podpísali.

8. Ako dlho budete musieť zostať v záchytnom tábore?

V záchytnom tábore musíte zostať počas prvých krokov azylového konania. Priemerná dĺžka pobytu v záchytnom tábore je približne 3 – 4 týždne.

9. Čo sa stane po opustení záchytného tábora?

Po ukončení úkonov v záchytnom tábore máte dve možnosti. Buď môžete zostať v súkromnom ubytovaní, ktoré si musíte nájsť a zaplatiť sami, alebo sa môžete rozhodnúť pre presun do záchytného tábora.

Pobytové tábory sú otvorené zariadenia a sú určené pre žiadateľov o azyl, ktorí nemôžu platiť za vlastné ubytovanie a životné náklady. V pobytovom tábore môžete bývať dovtedy, kým vám nebude vydané rozhodnutie o vašej žiadosti o azyl.

10. Čo bude nasledovať vo vašom azylovom konaní?

Po zaregistrovaní vašej žiadosti o azyl a po vstupnom pohovore môžete byť pozvaný/á na druhý pohovor. Doplnujúci pohovor je príležitosťou, aby ste poskytli podrobnejšie informácie a skutočnosti o svojom prípade. Tento rozhovor vedú pracovníci/pracovníčky Migračného úradu, a to v prijímacom centre, v ubytovacom zariadení, v zaistení alebo vo väzení, ak je váš pohyb obmedzený.

Pracovníci/pracovníčky Migračného úradu overia, čo sa deje vo vašej krajine a môžu vám položiť podrobnejšie otázky týkajúce sa informácií, ktoré ste im poskytli. Ak ste tak ešte neurobili, určite využite túto príležitosť a ukážte všetky podporné dokumenty alebo údaje (napríklad fotografie), ktoré môžete mať pri sebe a ktoré môžu podporiť vašu žiadosť o azyl.

Môže sa stať, že vás ešte pozvú na ďalší pohovor, ak budú potrebné ďalšie objasnenia. Ak sa nemôžete zúčastniť na pohovore, mali by ste o tom informovať Migračný úrad a vysvetliť dôvody svojej neúčasti.

11. Mali by ste mať strach z poskytovania informácií?

- Môžete hovoriť úplne bez obáv, pretože všetko, čo povieť, vrátane vašich osobných údajov, sa považuje za prísne dôverné. Pracovníci/pracovníčky Migračného úradu nesmú bez vášho súhlasu šíriť žiadne informácie, ktoré poskytnete, ľuďom v krajine vášho pôvodu ani iným osobám.
- Je dôležité, aby ste povedali pravdu podľa najlepšieho vedomia a svedomia a aby ste objasnili prípadné nezrovnalosti vo vašom vyhlásení. Pokúste sa čo najpodrobnejšie vysvetliť, čo sa stalo vo vašej krajine, čo vás prinútilo odísť alebo kvôli čomu ste sa rozhodli nevrátiť.

12. Môžem počas pohovoru rozprávať vo svojom rodnom jazyku?

Máte právo na tlmočníka/tlmočnicu do vášho materinského jazyka alebo do iného jazyka, v ktorom ste schopný/á komunikovať.

13. Kto rozhodne o mojej žiadosti a kedy dostanem rozhodnutie?

Všetky žiadosti o medzinárodnú ochranu na Slovensku posudzuje a rozhoduje o nich Migračný úrad Ministerstva vnútra.

Lehota na prijatie rozhodnutia je 6 mesiacov. Táto lehota však môže byť predĺžená. V takom prípade o tom budete písomne informovaný/á.

14. Čo ak dostanete zamietavé rozhodnutie?

Ak dostanete zamietavé rozhodnutie o vašej žiadosti o medzinárodnú ochranu, môžete požiadať o preskúmanie rozhodnutia prostredníctvom tzv. správnej žaloby. Pokyny, ako sa odvolať proti rozhodnutiu, nájdete v dokumente, ktorý dostanete od Migračného úradu.

Ak sa rozhodnete nepožiadať o preskúmanie zamietavého rozhodnutia vášho prípadu, budete musieť opustiť územie Slovenska.

15. Máte nárok na právnu pomoc?

Áno. Pracovníci/pracovníčky Migračného úradu sú povinní informovať vás o vašom práve kedykoľvek požiadať o právnu pomoc právneho zástupcu/právnej zástupkyne alebo inej osoby, ktorá môže poskytnúť právne poradenstvo. Môžete tiež požiadať o pomoc Úrad Vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR).

Právne poradenstvo prvého stupňa zvyčajne poskytujú zamestnanci/zamestnankyne Slovenskej humanitnej rady (MVO). Môžete si vybrať aj iného právnika/právničku, ktorý/á vás bude zastupovať v azylovom konaní. Ak vám Slovenská humanitná rada pomáha s vašim prípadom, nemusíte platiť nič. Ak si zvolíte svojho vlastného advokáta/ku, musíte mu/jej zaplatiť sami.

Ak dostanete zamietavé rozhodnutie o vašej žiadosti o azyl a chcete sa proti tomuto rozhodnutiu odvolať, máte nárok na bezplatnú právnu pomoc poskytovanú Centrom právnej pomoci.

16. Boli ste prijatý/á a poskytli vám medzinárodnú ochranu?

Ak vám bol udelený azyl alebo doplnková ochrana, môžete využiť integračné služby, ktoré sú poskytované Slovenskou humanitnou radou. Podpísaním integračnej zmluvy vám Slovenská humanitná rada pomôže nájsť cenovo dostupné ubytovanie, zamestnanie, pomôže s prístupom k vzdelávaniu alebo rekvalifikácii. Poskytne vám aj sociálne, kultúrne, právne a psychologické poradenstvo. Poskytne vám bezplatný kurz slovenského jazyka. Migračný úrad má aj vlastných integračných manažérov/ky, ktorí/é vám napr. sprostredkujú kontakt s rôznymi inštitúciami a pomôžu vám pri vybavovaní praktických záležitostí.

V prípade, že vám bude udelený azyl alebo doplnková ochrana, Migračný úrad vám po prijatí vašej písomnej žiadosti o túto podporu, poskytne jednorazový finančný príspevok vo výške 1,5-násobku životného minima pre dospelú osobu a integračný príspevok vo výške 1,75-násobku životného minima počas prvých 6 mesiacov od obdržania vašej žiadosti.

Ak vám bol udelený azyl, získate povolenie na trvalý pobyt na Slovensku a máte podobné práva a povinnosti ako občania Slovenska, aj keď s určitými výnimkami.

Ak vám bola poskytnutá doplnková ochrana, získate na Slovensku povolenie na prechodný pobyt na obdobie jedeného roka. Ak dôvody na poskytnutie doplnkovej ochrany naďalej pretrvávajú, môžete požiadať o predĺženie doplnkovej ochrany vždy o dva roky (vaše povolenie na prechodný pobyt sa tiež predĺži vždy o dva roky). Túto žiadosť je potrebné podať počas posledných 90 dní, na ktoré bola doplnková ochrana udelená.

Nezabudnite, že budete musieť rešpektovať a dodržiavať všetky zákonné povinnosti, ktoré musia dodržiavať občania Slovenska, ako napríklad platenie daní, získanie zdravotného poistenia a prevzatie zodpovednosti za akékoľvek protiprávne konanie.

Tipy ako zostať v bezpečí:

- Peniaze, doklady a mobilný telefón majte vždy pri sebe alebo na bezpečnom mieste.
- Nedávajte svoj pas ani iné doklady nikomu inému ako polícii/colným/štátnym orgánom. Môžete si ich tiež uložiť do telefónu.
- Požiadajte osobu, ktorá vám ponúka pomoc (napríklad pri preprave, ubytovaní, práci), aby vám ukázala svoj doklad totožnosti a uviedla presný cieľ cesty. Vždy si zapíšte ich telefónne číslo, evidenčné číslo vozidla (ak môžete, odfoťte si ho) a zdieľajte ich s niekým, komu dôverujete.
- Nepodpisujte žiadne dokumenty, ktorým nerozumiete.
- Dôverujte svojim inštinktom, máte právo odmietnuť podporu od kohokoľvek, ak sa vám jeho správanie nepáči.
- Ak prídete na miesto, kde sa necítite bezpečne, čo najskôr odíďte. Keď ste v bezpečí, požiadajte o pomoc a podporu dôveryhodných ľudí a organizácií.
- Všetka humanitárna pomoc je bezplatná. Ak od vás niekto požaduje peniaze alebo akúkoľvek inú formu láskavosti, vrátenie sexuálnych protislužieb, mali by ste to bezodkladne nahlásiť príslušným úradom.

Máte nezvestného člena rodiny alebo ste s ním stratili kontakt?

V prípade, že ľuďom hrozí odlúčenie alebo nezvestnosť, boli odlúčení alebo nemajú správy o svojich blízkych v dôsledku ozbrojených konfliktov, katastrof alebo v súvislosti s migráciou, celosvetové Hnutie Červeného kríža a Červeného polmesiaca je tu, aby pomohlo.

Na celom svete vykonávame činnosti zamerané na predchádzanie zmiznutiam a rozdeľovaniu rodín, na obnovenie a udržiavanie kontaktov medzi rodinnými príslušníkmi a na pátranie po ľuďoch, ktorých nám ich blízki nahlásili ako nezvestných, s cieľom objasniť ich osud a miesto pobytu.

Ak ste stratili kontakt s členom rodiny v dôsledku ozbrojeného konfliktu alebo migrácie, môžeme vám pomôcť.

Ak sa nachádzate na Slovensku, kontaktujte priamo Slovenský Červený kríž prostredníctvom tracing@redcross.sk alebo na telefónnom čísle 0042 19 11 745 956.

Ak nie ste na Slovensku, ale chcete sa na nás obrátiť, navštívte stránku <https://familylinks.icrc.org/>, kde nájdete najbližší úrad Červeného kríža/Červeného polmesiaca.

Prípomíname, že naše služby sú dôverné a vždy bezplatné.

UŽITOČNÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE:

Migračný úrad Ministerstva vnútra Slovenskej republiky

☎ Tel.: +421 2 4341 4775

📍 Adresa: Pivonková 6, 812 72 Bratislava

✉ omi.mu@minv.sk

Úrad hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policaijného zboru

☎ Tel.: +421 9610 50 701

📍 Adresa: Ružinovská 1/B, 812 72 Bratislava

Úrad Vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR) Slovensko

Osobné konzultácie ohľadom ochrany

Streda od 8:00 do 12:00 hod.

📍 Asistenčné centrum Bottova 7, 811 09 Bratislava

✉ svkbrprot@unhcr.org

🏠 <https://help.unhcr.org/slovakia/>

☎ Bezplatná linka: 0800 22 12 30

(volajte zo slovenského tel. čísla)

☎ Spoplatnená pevná linka: +421 2 22 11 56 50

(volanie z iného ako slovenského tel. čísla)

Pondelok až piatok (pracovné dni), od 8:00 do 20:00 hod.

Slovenská humanitná rada v Bratislave

☎ Tel.: +421 2 5020 0500

📍 Adresa: Budyšínska 1, 831 03 Bratislava

Slovenská humanitná rada v Košiciach

☎ Tel.: +421 911 711 357

📍 Adresa: Hlavná 68, 3. poschodie, 040 01 Košice

Liga za ľudské práva – kancelária v Bratislave

📍 Michalská 372/9, 811 01 Bratislava

Pracovná doba kancelárie pondelok – štvrtok v čase od 9:00 do 17:00 (odporúčame si rezervovať termín vopred)

Právne oddelenie

✉ hrl@hrl.sk

☎ +421 918 366 968

Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM) v Bratislave

☎ Tel.: +421 2 5263 1598

📍 Grösslingová 35, 811 09 Bratislava I

Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM) v Košiciach

☎ Tel.: +421 55 625 8662

📍 Floriánska 19, 040 01 Košice

Centrum právnej pomoci v Bratislave

☎ Tel.: +421 650 105 100

(objednať sa na konzultáciu denne od 8:00 do 17:00)

🏠 <https://www.centrumpravnejpomoci.sk/rezervacia-termínu> (objednať sa na konzultáciu)

🏠 <https://www.centrumpravnejpomoci.sk/>

Kancelárie

Konzultačné hodiny v pondelok od 8:00 do 15:00 hod.

a v stredu od 8:00 do 16:00 hod

Bratislava: Námestie Slobody 12, 810 05

Banská Bystrica: Skuteckého 30, 97401

Žiar nad Hronom: SNP 613/124, 96501

Rimavská Sobota: Čerenčianska 20, 97901

Nitra: Štefánikova trieda 26, 94903

Komárno: Župná 14, 94501

Žilina: P. O. Hviezdoslava 6, 01100

Liptovský Mikuláš: Kollárova 2, 03101

Tvrdošín: Medvedzie 132, 02744

Košice: Murgašova 3, 04041

Prešov: Masarykova 10, 08001

Humenné: Lipová 1, 06601

Svidník: Sov. hrdinov 102, 08901

Trnava: Pekárska 11, 91701

Národná linka pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi

☎ 0800 800 818

Pondelok - piatok 8:00 - 20:00

Mimo pracovných hodín je zabezpečený nepretržitý monitoring prichádzajúcich hovorov prostredníctvom záznamníka.

Publikované: UNHCR, január 2023
www.unhcr.org